Funderingar över ett och annat

Av fögderidirektör Nils Gottliebsson

I. Skatte- och taxeringsförfattningarna

Så är benämningen på vår "skattebibel". Min första fundering är om denna titel är så lyckad. Är inte också taxeringsförfattningar skatteförfattningar? Därtill kommer att nu även förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen finns med i boken. Inte för att titeln betyder så mycket men "vän av ordning" skulle nog vilja ha "Skatteförfattningar" som benämning. FL och FLP kan ju få slinka in under den benämningen, men vill man vara riktigt korrekt bör man foga till ett "m. m.". Men, all right, skatteförfattningarna är det tunga inslaget och bör få vara utslagsgivande.

Så har vi redigeringen. Borde inte huvudförfattningarna komma först och i ett avsnitt för sig. Jag tillåter mig föreslå följande

KL
FSI (min förkortning för förordningen om statlig inkomstskatt)
FSF (min förkortning för förordningen om statlig förmögenhetsskatt)
TF
TK
Lag om skatterätt och länsrätt
Kungörelse om skatterätt och länsrätt
Skattebrottslagen
FL
FPL

Därmed slut på första avsnittet och gärna ett skiljeblad (i färg) innan nästa avsnitt börjar. Där får ingå övriga författningar som anses böra medtagas i boken. Den inbördes ordningen mellan författningarna i det avsnittet överlåter jag storsinnat åt RSV att bestämma. Men logik och saksammanhang bör vara ledstjärnorna.

Det finns också annat som borde kunna ändras. Det är väl rent författningstekniskt en skillnad mellan en förordning som kallas "Kungl. Maj:ts förordning" (om t. ex. statlig inkomstskatt) och en förordning som bara lystrar till det namnet (t. ex. Taxeringsförordningen). Om jag inte tar fel så är den förstnämnda typen av förordningar sådana som tillkommit "i överensstämmelse med riksdagens beslut" och det andra slaget av förordningar sådana som tillkommit "med riksdagen". Riktigt säker är jag inte på den punkten trots studium av "blå boken". Hur som helst bör det i en utgåva som den jag nu talar om vara möjligt att slopa "Kungl Maj:ts" och börja med "Förordningen om . . .", resp. ha benämningar som "Sjömansskatteförordningen", "Kupongskatteförordningen", "Uppbördsförordningen" o. s. v. Kungörelser bör inte heller föregås av "Kungl. Maj:ts" utan rakt på sak kallas "Taxeringskungörelsen", "Kupongskattekungörelsen" o. s. v.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:35

Registret tål också en överarbetning. En applåd får emellertid den annorlunda typografiska uppställningen i 1972 års upplaga med bl. a. anvisningarna i direkt anslutning till den paragraf som de avser och marginalnoteringar om författningsändringar. Möjligen vore det bättre om för anvisningarna användes annan stilsort än för huvudtexten.

II. Debetsedeln på slutlig skatt

Texten i utdebiteringsrutorna ger anledning till erinran. Som rubriker i de olika fälten har man sedan länge haft "Borgerlig kommun", "Kyrklig kommun" och "Landsting". Mot dessa rubriker kan invändas *att* en landstingskommun också är en borgerlig kommun, *att* "kyrklig kommun" inte är en riktigt adekvat rubrik när en kyrklig samfällighet är med i spelet (och det är den ofta) och *att* "landsting" är benämningen på det representativa organet i en landstingskommun och att man sålunda här rör sig med en term av annan art än den man använder i de båda översta fälten.

Jag föreslår att rubrikerna får vara "Kommunalskatt", "Församlingsskatt" och "Landstingsskatt". I så fall kunde och borde huvudrubriken ändras till "Utdebitering", ev. "Utdebitering till". Det är sant att alla tre skatterna går in under begreppet "allmän kommunalskatt", men det tycker jag verkligen inte bör hindra en övergång till den mera korrekta terminologi som jag förordat. Alla myndigheter bör vara måna om att i alla sammanhang i skrift och tryck, särskilt i tryck, uttrycka sig korrekt. Det här är visserligen en bagatellfråga men varför för ett kritiskt öga framstå som okunnig eller slarvig, när det är så lätt att bota felaktigheterna. Om de påtalade rubrikerna ändras i enlighet med mitt förslag bör som en följdföreteelse rubriken i ruta 19 möjligen ändras från "Kommunal skatt" till "Allmän kommunalskatt".

Några ord ytterligare om landstingsskatten. Den heter så och har haft den benämningen åtminstone sedan 1954 = det år då nu gällande landstingslag kom till. Men av någon anledning som jag inte känner till står det i lagen att "landstingsskatt debiteras och uppbäres under benämningen landstingsmedel i enlighet med vad i uppbördsförordningen är stadgat". Och där står det mycket riktigt landstingsmedel. En fundering — som jag fört fram till finansdepartementet — är om det inte är dags att ersätta landstingsmedel med landstingsskatt både i den ena och andra författningen.

III. Restitution eller återbetalning

Det avsnitt i UF som omfattar 68 och 69 §§ har som rubrik "Restitution av skatt". I huvudstadgandet i 1 mom, första stycket av 68 § sägs det att om erlagd preliminär skatt överstiger motsvarande slutliga skatt eller om genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall länsstyrelsen i det län där skatten debiterats skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. Sedan följer: "Restitution skall dock icke ske av överskjutande preliminär skatt under tio kronor".

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:35

I sista stycket av samma moment talas om ”återbetalning”. Även i fortsättningen är det ömsevis återbetalning, ömsevis restitution. Verbet restituera tycks inte förekomma men till omväxling med återbetala används återbekomma eller utfå (då givetvis med annan konstruktion av stadgandet).

Min fundering här är alltså varför restitution och återbetalning används om vartannat helt synonymt. Jag har visst någon gång hört att det skall finnas en betydelseskillnad mellan de båda orden men jag minns inte nu den visdomen och jag är inte säker på att de här finns någon skillnad. I vart fall låter UF som sagt orden vara synonyma. Mitt förslag är att vi håller oss till det svenska återbetalning resp. återbetala(s) både i författningstext och framförallt i besked till allmänheten. Det är för alla begripligt, men råkar man i tal eller skrift använda restitution, resp. restitueras händer det inte så sällan att man får frågan: Vad menas med det?

När jag har 68 § under ögonen kan jag inte underlåta att upprepa av mig tidigare ställt förslag att man förkortar bestämmelserna i 2 mom. till ett stadgande av denna lydelse:

Vinner skattskyldig nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt eller berättigas skattskyldig återbekomma ytterligare överskjutande preliminär skatt, skall länsstyrelsen skyndsamt till honom återbetala vad han för mycket erlagt. Belopp under tio kronor återbetalas endast när frågan är om rättelse av felaktighet i debitering eller avräkning.

En liknande ”förkortning” av 70 § 2 mom. bör ske. Se vidare vad jag om dessa ting skrev i Sv. SkT 1967:1—2.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:14:35